

Προτάσεις για τὸ δημοτικὸ τραγούδι

6.—Ἡ γλῶσσα τοῦ δημοτικοῦ τραγουδιοῦ εἶναι φυσικὴ

α.—Τὸ δημοτικὸ τραγούδι πραγματοποιεῖ τὴ γλῶσσα στὴν οὐσιαστικὴ τῆς φύση τῆς τροπῆς τῆς ἐνσυναϊστικῆς βιολογικῆς ζωῆς σὲ εἰπωμένη ἐναντι τῆς φύσης ἀνθρωπικῆς πλήρη, ἀκεραιωμένη καὶ χωρὶς καμιά παράλειψη, δηλαδὴ κοινωνικῆ, ἀν-ατομικῆ. (Ἡ ὑποκειμενικὴ δέωσις τῆς τέτοιας γλώσσας εἶναι ποίηση).

β.—Στὸ δημοτικὸ (ἔτσι νοημένο) τραγούδι τὰ ποικίλα, ἀπὸ τὴ θέση θέας, στοιχεῖα τῆς ἀνθρωπικῆς μποροῦν ν' ἀναζητηθοῦν, καὶ μὲ τὴν ἀνάλυση τῆς δυναμικῆς του ζωῆς καὶ διὰ τῆς ἐνεργοῦς μελέτης γνήσια νὰ δημιουργηθοῦν (μὲ μιά ὅποι-αδήποτε μορφή δημιουργίας ἢ, ἂν, γίνῃ δυνατόν, ποίησης), νὰ τεθοῦν δηλαδὴ τὸ φυσικομυθικὰ δεδομένα μὲ ἀντικειμενικὸ γιὰ συγκεκριμένες καταστάσεις («ἀτομικὲς» ἢ «κοινωνικὲς») τρόπο. Πραγματικά, ἡ συσχέτισις τοῦ δημοτικοῦ τραγουδιοῦ σὰν φυσικῆς γλώσσας μὲ τὰ ἄλλα φυσικὰ δείχνει πῶς ἀπ' τὴ μιά καθαρὴ μορφή μποροῦν νὰ προέλθουν ἄλλες, κατὰ τὸ χρόνο, τὸν τόπο καὶ τὸν ἀνθρώπο. Ἡ γλῶσσα - δημοτικὸ τραγούδι εἶναι φυσικὴ οὐσία σὰν τὴν ἀνάσα, τὸ νερό, τὸ φαί, τὸ συναισθημα, τὸ σπόρο, τὴν πέτρα: οἱ μορφές εἶναι κατὰ δεύτερο.

γ.—Τίποτα στὸ δημοτικὸ τραγούδι δὲ λέγεται καὶ δὲ μένει, ἂν δὲν ἔχει τὸ λό-γόν του. Ἡ ἀνάλυση πρέπει νὰ ζητήσῃ αὐτὸ τὸ λόγο καὶ νὰ τὸν ἀποδείξῃ βασίζομε-νὴ ὅπωςδήποτε σὲ συγκεκριμένες ἀναζητήσεις, ξεκινημένη ἀπὸ κάποια ἔστω καὶ στοιχειώδη γλωσσικὴ γέυση καὶ αἴσθησι, ἀπὸ ὑπόνοιες ἔτσι γλωσσικῆς. Ὁ ποιητὴς ὅμως, ὁ σωστός ποιητὴς δίδει τὸ δημοτικὸ τραγούδι καὶ ἀποδεικνύει μὲ ζωὴ καὶ ποίηση (τραγούδι, ὅσο πιὸ πολὺ τὸ μπορεῖ) τὴν αἰσθησὶν τοῦ σὰν ὅλα, σὲ τοῦτο ἢ σὲ καίνο τοῦ δημοτικοῦ τραγουδιοῦ δὲν αἰτιολογεῖ δηλαδὴ—μπορεῖ ὅμως, ἂν χρεια-στεῖ, μὲ πόνο ψυχῆς, ἀπὸ τὴν ἀμεσότητα τῆς αἰσθησῆς του νὰ ἐγείλῃ αἰτιολογίας, πάνω σ' αὐτὴ τὴ βάση ἐπιστημονικῆς. Ὁ ἐπιστήμιονας ποὺ ἔτσι ἀναλύει τὸ δημοτι-κὸ τραγούδι τείνει πρὸς τὸν ποιητὴ, καὶ ὁ σωστός ποιητὴς (κατὰ τὴ γνώμην μας, μόν-ο ὁ Σολωμὸς μῆκε στὸν πραγματικὰ σωστὸ δρόμο τῆς προσωπικῆς ἀπὸ τὸ ἀν-ατομικὸ τραγούδι μας δημιουργίας) τείνει πρὸς τὸ χωριάτη (ποὺ ἴσως πιὸ φυ-σιολογικὰ θὰ μπορούσε νὰ γίνῃ ἀπὸς ἀπ' ὅσο βίαια προσπαθεῖ αἰῶνας τώρα νὰ τὸν μετατρέψῃ ὁ πολιτισμὸς καὶ ἀπ' ὅσο δάρδαρε, ἔτσι στριμωγμένο, τὸν κοπανᾷ οἱ ὅπωςδήποτε ἀ-ποιητικῆς, πρὸς τὸ παρὸν τουλάχιστον, μηχανές: πόσος χρόνος ἀραγε θὰ χρειαστεῖ γιὰ νὰ κάνουν ρίζες οἱ μηχανές καὶ ὅλος ὁ πολιτισμὸς νὰ πιάσῃ χῶ-μα καὶ νερό;).

δ.—Πάνω στίς παραπάνω βάσεις ἐξετασμένο ἀπὲξ τὸ δημοτικὸ τραγούδι, μιλάει ὡς γλῶσσα (φυσικὴ μορφή) πάντα ἀκμαία, καθόλου σθημένο (τί θὰ κελ-λουπόν μνημῆ—ἢ, ἔστω, τί ποιητῆς, ἀκόμη καὶ ὅποιος ποιητῆς:), ὅχι ἀπὸ μακριὰ μας ἀλλ' ἀπὸ μέσα μας καὶ στὸ βαθμὸ ποὺ εἴμαστε Ἕλληνες.

(Δὲς τίς μέχρι τώρα Προτάσεις καὶ κυρίως στὰ 2α, 4β καὶ 5).

Σωκράτης Λ. Σκαρτσῆς

ἀντίφωτο καὶ ὑπογραφή 1/4 7 καὶ 1/2 σελ. 1. Σ. Σ. Λοιπὴν
7 καὶ 1/2 σελ. 1. Σ. Σ. Λοιπὴν